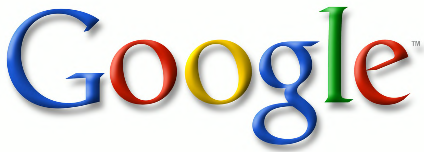
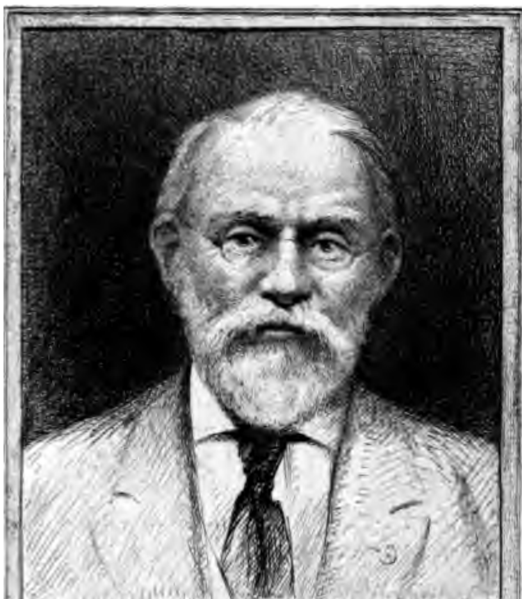

Google

Holger Drachmann.

FEST-SPIL

I HUNDREDAARET

EFTER DE STORE LANDBO-REFORMER OG STAVNS-
BAANDETS LØSNING.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG.

Trykt hos J. Jørgensen & Co.. (M. A. Hannover).

1888.

Holger Drachmann.

FEST-SPIL

I HUNDREDAARET

EFTER DE STORE LANDBO-REFORMER OG STAVNS-BAANDETS LØSNING.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG.

Trykt hos J. Jørgensen & Co.. (M. A. Hannover).

1888.

FEST-SPIL.

Henrik Herholdt

Holger Drachmann.

1 ⁄

FEST-SPIL

I HUNDREDAARET

EFTER DE STORE LANDBO-REFORMER OG STAVNSBAANDETS LØSNING.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

Trykt hos J. Jørgensen & Co.. (M. A. Hannover).

1888.

OPTRÆDENDE PERSONER.

I første Handling: (Oldtiden.)
Den stolte Kvinde.

De fire Piger:
Troskab.
Tapperhed.
Agerdyrknings Flid.
Fædrelandskærlighed.

Ragnar Odelsbonde.
En af hans Mænd.
Flere af hans Mænd.

I anden Handling: (Middelalderen.)
Den stolte Kvinde.
De fire Piger.
Bonden.
Hans Kone.
Hans Søn.
Junkeren.
Ridefogden.
Birkedommeren.
En Jæger.
Junkerens Folk og Følge.

I tredje Handling: (Reformernes Tid 1792.)
Digter.

Maler.
Lars Mathisen, Traktør.
Første Page.
Anden Page.
Den brede Borgermand.
Laura }
Thora } hans Døttre.
Hans Jensen, Gaardmand.
Ane }
Grethe } hans Døttre.
Ole Peersen, gammel Bonde.
Hans to unge Sønner.
Baadsmand.
Landsoldat.
Toldbetjent.
Student.
Kronprins Frederik, Reventlov, Bernstorf, Borgermænd med Koner og Børn, Bønder, Studenter, Matroser, Soldater, Pager o. s. v

I fjerde Handling: (Nutiden.)

En fornøjet Mand.
Første Medlem.
Andet Medlem.
En misfornøjet Mand.
Medlemmer af Sangforeningen »Concordia«.
Den stolte Kvinde.

FEST-SPIL.

Musik inden Tæppet gaar op.

Scenen: Bakket Landskab med Egeskov ned imod Stranden. Diset Maaneskinsnat; Havet i Baggrunden er næsten skjult bag et Taageslør.

I Forgrunden tilvenstre en Kæmpehøj. Under denne sidder en midaldrende, stolt **Kvinde**, spindende paa en Haand-Ten. Omkring hende fire unge **Piger**, ligesom lyttende til hendes Fortællinger. Et Baal er antændt; det kaster sit røde Skær over Gruppen.

Toner af en Lur — først svagt, saa stærkere — høres fra Havet. Man ser et Drageskib komme roende igennem Taagen; det lander. **Ragnar** Odelsbonde og nogle af hans Mænd stiger ud.

Første Pige.

Nu kommer Ragnar Bonde hjem fra Hærtog!

Kvinden.

Hilser ham!

(rækker Pigerne en Harpe).

Første Pige.

(Recitation).

Velkommen hjem til fagre Strande
fra dyben Sø, fra fjærne Lande!

Dit Bjælkehus staar trygt paa Fædres Grund,
ved Leddet venter logrende din Hund,
din Hustru byder Mundgodt for din Mund
af Drikkehornet fra dit Bryllups Dage,
og Lejet Dig til Fryd i liflig Stund —
Velkommen Ragnar Bonde hid tilbage:
fra Vikingfærd til Danmarks Strand saa fage!

Pigerne
(synger):
Velkommen Ragnar Bonde hid tilbage:
fra Vikingfærd til Danmarks Strand saa fage!

Ragnar
(til sine Mænd).
Gaa! se at finde frem de rette Mærker! —
(nærmer sig Kvinden).
Hvem er Du Kvinde? Du har antændt Ild;
den ledte os i Maanedisen vild. . . .
(smilende, idet han ser Kæmpehøjen).
Hvad? det er jo min Fa'rfa'rs Gæstekammer!

Kvinden.
Min Ild vildleder ej! Din Fa'rfa'rs Gravhøj
den vogter jeg. Hvor har Du ellers hjemme?

Ragnar.
Hvor? — her omkring ved Næsset — hist et Sted
bag Holmene! de ligner fast hverandre,
som disse unge Møer . . . Væne Piger!
saa sandt som jeg er graa! Var jeg det ej,
jeg kunde lyste, Bryllupsskrud at aksle,
som jeg har akslet Jærn-Særk om min Skulder!

I gav mig Velkomst; tag min Tak igen!
(vinker).
Hej, Torkild! bring mig hid de glatte Ringe! —
Guld kan vel pryde disse gyldne Lokker!

Kvinden.

Rundhaandet er Du! — Var din Leding god?

Ragnar
(ler).

Ej! naar var Ragnar Bondes Bytte smalt?
I Øst- og Vesterleden stævned vi:
Strandhugst vi øved — skrappe Sværdslag faldt,
og skrappere tog Fjende-Flokken Flugten.
Som Gribben sporer alt fra Skyen Lugten
af dræbte Krigere — saa spored vi
fra Dybet paa vor gode Ege-Drage,
hvor der var Bytte, Guld og Sølv at tage . . .
og ej vi regned det i Snese ud,
hvor mange Vogtere var sat om Skatten!

Mangt øved vi, hvorom vil gange Ry!
vi brændte mangen Gaard og mangen By,
tog hvad vi fandt — og gemte ej til Natten!
Saa stævned hjemad vi for Foraarsbrisen;
men Natten gækked os — og Maanedisen!
(han har taget Guldringene fra en af Mændene; han sætter dem om Pigernes Hoveder og Arme).
Hvad hedder I nu, smukke Piger?
(peger paa Første).
Du? . . .

Kvinden.

Hun hedder: Troskab! . . . denne: Tapperhed!

hin: Agerdyrknings Flid! ... og denne sidste:
Fædrelandskærlighed!

Ragnar.

Ret stolte Navne;
de klinger vakkert! »Tapperhed« — velan,
den Fylgie kender jeg. Og »Troskab« ... ja,
men sig mig: imod hvem? mod hvad?

Kvinden.

Mod Drotten!
mod Landets Overhoved — imod Loven —
mod Pligten!

Ragnar
(ryster paa Hovedet).

Drotten? ... Nu! mod Næssekongen;
det fatter jeg. Men »Agerdyrknings Flid« ...
hvad kan vel sligt et Navn betyde?

Kvinden.

Vid!
at der vil komme Tider, hvor ej Sværdet
og Øksen længer tjener Bondens Bedste;
hvor ej hans Drageskib kan Verden gæste
og vende guld-beladt med Rov tilbage:
Der komme vil de Hjemmets Arbejds-Dage,
hvor Plovens Jærn er Sværdet, han maa bruge,
hvor Guldet han af Markens Skød maa vinde:
Dog er han fri endda; han og hans Kvinde
kan stolt paa Tunet staa, mens Øjet følger
i viden Kreds de bløde Agres Bølger,

der bærer ham hans Rigdom ind i Laden.
I Leding er han Kongens Banner næst,
han sidder paa sin Gaard ved Højtidsfest,
staar frem paa Thinge med sin Stav i Haand,
lydig mod Loven i det Heles Aand;
ved Orlogs-Opbud følger ham de stærke,
herdbrede Sønner — men den Krig, hvori
han drager ud, den kæmpes for hans Land,
af alle Landets Sønner som én Mand:
Vikingefærden er forlængst forbi,
med Blodet, som paa Guders Sten blev stænkt:
det Skjold er taget ned, det Skib er sænkt —
Fædrelandskærligheden er hans Mærke!

Ragnar.

Jeg fatter ej din Tale! Hvem er Du?
hvad hedder Du? hvad Gavn og Gærning gør Du?

Kvinden.

Jeg hedder ... Nu! at nævne Dig mit Navn,
det blev vel næppe Dig til nogen Gavn:
Jeg er den Moder, som har Tid at vente,
til alle hendes Børn er vokset ud!
Jeg venter, haaber, og ser Tiden an —
hvad der skal ske, det sker! . . .
Saa gaa med Gud!

Ragnar.

Med Thor!

(vender sig).

Kvinden.

Med ham, som tjener til dit Bedste!

(Maanen bryder frem af Skyerne; den kaster sin Glans over Havet, hvor Taagen forsvinder).

En af Mændene
(kommer):
De gamle kendte Mærker ere fundne! . . .

Ragnar.
Saa vil vi styre efter dem! — Levvel!
(til Mændene, idet han gaar til Skibet).
Ombord nu, Ragnar Bondes bedste Mænd!
Med Bytte i sin Bug skal Dragen vugge
vor frie Manddom til vor Hjemstavn hen.
Ombord!

Mændene
(synger, idet de ror ud).
Ro — ro væk! med den plaskende Drage —
Ragnar er vor Mand!
mættet fra Valen vi vender tilbage —
Næsset er vort Land!

(Det sidste gentages fjærnt — Stød i Luren — Musiken afslutter.)

Sceneforandring. Scenen forestiller en dyb, tæt Skov, Formiddag. **Kvinden** sidder som før i Forgrunden med de fire **Piger**. Jægerhorn og Hundeglam i det Fjærne.

Første Pige
(lytter og gaar frem).
Hvem jager saa aarle i dæmrende Lunde?

Kvinden.

Tilside! snart flygter her Ulv og Hjort.
Skynder Jer, Piger, for Vildtet bort!

Pigen

Vildtet . . . det er jo en stakkels Bonde!
(de trækker sig tilbage).

Bonden kommer ind med Hakke og Økse over Nakken. Hans Kone og hans Søn, en halvvoksen Knøs, bærende Ris- og Brændeknipper.

Bonden
(slænger Redskaberne).

Hej, Mutter! . . .

Konen
(vender sig, treven).

Naa, Fatter? . . .

Bonden.

Saa giv Dig dog Stunder!
Vi slider fra Gry og til Sol gaar under;
Dagværk er godt nok — men Rygværk er ilde . . .
(gnider sig over Lænden og tager en Flaske frem af sin Kofte).
En Trøster maa til — om nok saa lille!
(sætter sig).

Konen.

Tvi Dig! at drikke paa Formiddagsstunden . . .
(kaster sit Knippe).
'sær naar vor Junker jager i Lunden!
(sætter sig).

Bonden.

Javist! Den Naadigherre han jager.
Vi rydder hans Skov og vi dyrker hans Ager,
at Godset kan trives og blomstre derved.
Selv gør han ikke saa megen Fortræd,
naar blot han kan have sin Jagt i Fred;
men Fogden, se det er en Bondeplager!
Saa' jeg mit Snit, jeg skød ham paa Pelsen . .

Konen.

Du primer, din Stakkel!

Bonden
(drikker).

Vor Junker — sin Helser

Konen.

Du snakker! . . .

Bonden
(ler).

Godt at jeg kan det endda!
Ingen kan Talen fra Fattigmand ta' . . .

Konen.

Men Flasken! . . .
(griber efter den).

Bonden
(afværgende).

Saa smaat! Skaal — Skaal, lille Mo'r!
Hvad skulde monstro jeg derved forlise?

Konen.

Forstand og Førlighed, Hus og Gaard!

un drøvelig bliver den Bondes Kaar,
ıar selv han sin Lykke ivejen staar!

Bonden
(ler).
ej, Lykke! Derom er der gjort en Vise.
(synger).

Den naadig Junker rider ud
saa frydelig;
han gaar i Krig som han kan bedst:
Hyp, alle mine Hest'!
Til Tak for Skrammer og for Saar
et Fribrev han paa Godset faar;
af gyldent Stob og Pottemaal
han drikker sine Bønders Skaal.
Hyp, alle mine Hest'!

Den sølle Bonde rider med
saa frydelig;
han hænger paa som han kan bedst:
Hyp, alle mine Hest'!
Han faar sin Part af Hug og Slag,
han vænner sig til Nakkedrag;
derhjemme venter ham hans Løn,
en arrig Kvind', en gammel Røn'.
Hyp, alle mine Hest'!

Der driver Dug ad Markens Straa
saa frydelig;
den Ridefoged driver bedst:
Hyp, alle mine Hest'!

Den Blissed trak sig lam igaar,
des bedre for et Skrald den staar;
vort Landgild' skal dog redes ud,
saa slagter vi den sidste Stud.
Hyp, alle mine Hest'!

Og maa jeg gaa fra Hus og Gaard
saa frydelig;
saa ligger Landsbykroen næst.
Hyp, alle mine Hest'!
Dér stalder jeg mit Helmis op,
dér strækker jeg min møre Krop,
og drikker saa af Pæglemaal
den naadig Herres naadig' Skaal.
Hyp, alle mine Hest'!

Sønnen.

Du Fa'r!

Bonden.

Javel!

Søn.

Naar jeg bliver stor,
skal jeg saa gaa til Kro's som Du
og synge den samme Vise?

Bonden
(ler).

Jeg véd ikke ret . . . Du kan spørge din Mo'r!

Konen
(har rejst sig, trækker en Kæp ud af Knippet).

Ja jeg skal synge Jer! Fort! kan Du gaa! . . .

Bonden.

Nej ikke førend min Flaske er tom.
Av, av . . .

Konen.

Saa lig som Du reder!

(trækker Sønnen med sig).

Kom!

(Moder og Søn ud).

Bonden.

Den Kærling og Ridefogden er Et!
De kurerer for Svie med Hassel-Fedt!

(har rejst sig, faar Øje paa den stolte Kvinde).

Men se, her er Stads-Folk til Skovs idag . . .

(nærmer sig hilsende ydmyg med Huen i Haand).

Den stolte Kvinde.

Træd nærmere! — Er Du af Trælleæt?

Bonden.

Jeg er vorned Hovbonde — slet og ret!

Kvinden.

Du siger det selv — Du er en Bonde.
Hvi er dine Kaar da bleven saalunde?

Bonden

(trækker paa Ordene).

Forlov! er Fruen en Naadigfrue? . . .

Kvinden.

Jeg er som Du siger!

Bonden.

Saa har I vel Skriver,
og Ridefoged og Ladefoged,
som stændig paa Ægter og Hovpligt driver? —
og Birkedommer og Birkeret,
som Godsets Karl til Militsen sender? —
og Jæger og Skytte og Stegevender,
Lakaier og Drenge og Kammerpiger? . . .

Kvinden.

Jeg fatter ej, hvad den Tale siger!

Bonden.

Ja saa — I er ikke en Naadigfrue?
(sætter Huen paa Hovedet, mere gemytlig).
Kanhændes I maatte fra Gaarden gaa
og huser nu her med de Tærner smaa!
Ret kønne Piger! Jeg lysted tilvisse
at skifte Kone — til Kyndelmisse.
Det kunde gaa an. Hvad hedder hun dér? . . .
(peger).

Kvinden
(rolig).

Tapperhed!

Bonden.

Tak! Jeg har nok af den Slags.
Jeg tænker hun tog til Krabasken straks.
Men hun — den anden — med Ring om Haaret? . .

Kvinden
(som før).

Troskab!

Bonden.

Pyt! Har man gaaet og baaret
Trællelænken, Aar ud, Aar ind,
er Troskab ikke just efter Éns Sind.

(drikker).

næste? . . .

Kvinden

(rolig smilende).

Agerdyrkningens Flid!

Bonden.

d — Agerkyrkning? Deraf har jeg nok.
skulde jeg bytte — saa tog jeg en Frue,
bød mig Plads i en rummelig Stue,
de mig fri for de haarde Plager
Førstemand paa min egen Ager.
ne skulde jeg Læsset trække
ægge Kræfter til for os begge,
blot jeg vidste, at hvad jeg gjorde,
blev ej som Avner for Vinden borte!
nu er jeg kun som et sølle Kræ,
(mpe, der næppe har Marv til et Træ;
savner Godhed, hvortil jeg kan ty,
savner Retfærdigheds Læ og Ly —
mærgler og muger og pløjer og kører,
g en Tak jeg af Nogen hører;
bede Ord baade ude og inde —
nok Goddag hos min egen Kvinde!

(peger paa Flasken).

her er Trøst. Naar min Flaske jeg dier,
in Sorg og Bedrøvelse tier;

og stundom det er, som fjærnt jeg hører
en Røst, der raaber: Du var en Mand,
Du værged og dyrked det ganske Land!
Rejs Dig og hævd Dig din Fædrenestand!

(vredt og vildt).

Det er vel Djævelskab i mine Ører!

(kaster Flasken).

Lig dér, Du Skælm, Du Bondefører!

Kvinden.

Stakkel! som trænger saa haardt til Freden,
til Retfærd og Godhed! til atter at vinde
det Tabte tilbage!

(peger paa fjerde Pige).

Saa se paa hende!
Hun hedder Fædrelandskærligheden!
Mig tjener hun tro — jeg er hendes Frue;
hun bød Dig vel Plads i en rummelig Stue,
gjorde Dig fri for de haarde Plager
og Førstemand paa din egen Ager!

Bonden

(ryster paa Hovedet).

Jeg fatter Dig ikke!

(Jægerhorn).

Tys! Naadigherren!
Hvad vilde han sige? . . . Hvor skal jeg mig skjule? —

Kvinden

(slaar med sin Ten paa Kæmpehøjen, den aabner sig).

Kryb ned i min Kælder — ind i min Hule!

(Bonden kryber ind).

kan han hvile sig ud en Stund:
véd ej, han sover paa Fædrenes Grund!

Første Pige

Ioder, Moder! hvor bittert er Livet!

Kvinden.

er for Alting i Tiden givet!
kæmpen i Skoven staar,
kner og falder — muldner, forsvinder:
atter skyder der frem en Vaar
Bøge-Skærm omkring Fortids Minder.
en er nærende; Slægter kan dø —
aldrig Slægtens det evige Frø!

unkeren kommer ind i Baggrunden med Følge: Ride-
d, Ladefoged, Skriver, Birkedommer, Jægere,
dedrenge osv.

Junker
(standser).

Livvise! Klavs!

Ridefoged
(vender sig).

Den Naadigherres Livvise!

Birkedommer
(vender sig).

Den naadig Herre behager
orlange sin Livvise!

Jæger
(synger).

I Køllert og Staal drog vi ud,
med Æren vi vender tilbage;
vi slog for Konge, vi slog for Gud —
da fulgte saa liflige Dage!
Af Ædelvildt er den Skov saa fuld,
paa Marken træller de Bønder;
Herren drikker af Bægerets Guld
og sover paa stukne Hynder.
Hallali, hallali, hallo!
I Skoven saa ville vi jage!

Med Kobbel og Horn drog vi ud,
med Vildtet vi vender tilbage;
lad Hornet klinge for Jagtens Gud —
lad Pokker til Sorgerne tage!
Af Tærner smaa er den Gaard saa fuld,
paa Marken træller de Bønder;
Rusen vinker fra Bægerets Guld
og Hvilen fra stukne Hynder.
Hallali, hallali, hallo!
I Skoven saa ville vi jage!

Junker
(slaar op med Haanden).

I Skoven saa ville vi jage!

(ud med Følge)

Kvinden
(følger Junkeren med Øjnene).

Selv er den Junker af sin Tid et Barn,
i Fordom hildet og i Hovmods Garn,

som Bonden i Vankundighed og Trældom!
Men som der ligger Spirer under Mulde
i Bondens Sjæl — saa spirer det tilfulde
i Naadigherrens — og den Dag vil komme,
hvor Herrens Eftermand skal Trællen hæve
i Tillid til Fornuft og Hjærtelag!
(peger paa Kæmpehøjen).
Den Stakkel sover nu i Højens Stue —
han aner ej, han hviler paa den Grund,
hvor Kæmpeætten søgte og fandt Ro:
fra vilde Hærfærd Dødens milde Sødme!
Og dog skal ogsaa han staa frem engang
vakt ved en ny og malmfrisk Efterklang
af svundne Dages Daad og Kæmpe-Tro —
og atter skal en Sol i Danmark rødme!

Mellemakt.

Sceneforvandling. En smuk Juli-Eftermiddag (1792) i Lars Mathisens Have paa Frederiksberg. Traktørstedet, et lavt Vaaningshus, ligger henimod Baggrunden tilhøjre. I Midten af Baggrunden mellem Træerne er et stort Transparent foreløbig skjult af Opstandere med et Forhæng. Tilvenstre er Laagen, som fører ud til Vejen. I Forgrunden, til begge Sider, Lysthuse med Borde og Bænke. Digteren staar yderst tilhøjre; han holder et Blad Papir i Haanden — slaar Takten til og ligesom leder det kommende

Optog af Bønder, i Højtidsdragt, med Landsbymusikanter i Spidsen. Bønderne kommer fra venstre Side igennem Laagen og drager over Scenen ind i Traktørstedet.

Sang

(af Thaarups »Høstgildet«).

»I Freden blev min Isse graa,
saa herligt Gud mit Arbejd lønner;
jeg Trældoms Lænker brudte saae,
og jeg har fri og kjække Sønner.
Velsigner Kongen alle Mand;
thi han har adlet Bondens Stand —
o Gud! velsigne Christian;
thi han har adlet Bondens Stand!«

Digteren

(naar de er draget ind).

Ja »Gud velsigne!« . . . Nok derom!
jeg ganske bort fra Prologen kom —
Det var dog en mageløs Fest idag:
Byen behængt med Kranse og Flag;
Borgere, Bønder, Musik og Faner,
Studenter, Soldater, Matroser, Kanoner,
Piger og Koner
paa alle Altaner
strøende Blomster til Sangens Toner! . .
Hvad vil Prologen ønske sig mer?
Altsaa; giv Agt! præsenter Gevær!

(læser).

»Idag, saa pas ved Klokken To,
blev Grundstenen lagt paa Vesterbro:
der lagdes en Sten til den Frihedsstøtte,
som ingen voldelig Haand skal flytte,
som ikke rokkes af nogen Magt; —
i Folkets Hjærte blev Grundstenen lagt! . . .«

(afbryder).

Det forekommer mig noget tørt.
Her kryber jeg op paa de tomme Bænke
og improviserer:
Vi Bondemænd
fra Rødovre, Hvidovre, Gjentofte, Valby,
vi søger til Lars Mathisen hen,
at finde fornøden Fourage og Stald-Ly —
at sige, for Bæsterne! Selv vil vi have
lidt Sul for Tanden, lidt Saft i vor Mave;
og medens vi Punschen hos Lars bestiller,
saa loved han os, denne Digter her,
som gærne besøger os dér hvor vi bor,
at snakke for os et Par kønne Ord:
En Efterslæt fra Festen idag
her under Lars Mathisens Tag
skal samle os Bønder fra samme Sogn,
at drikke et Glas og synge en Vise,
Landboreformernes Goder at prise,
raabe for Konge og Kronprinds et Leve! —
og saa tage hjem med Hest og Vogn,
saa glade, som var vi Baron eller Greve! . . .

(springer ned).

Prologen er endt. Og véd I — jeg vædder,
den passer til Tiden — som er saa naiv!

(Maleren kommer ind fra Laagen).

Men se, dér kommer min Broder i Aanden!
Han holder, som jeg, et Papir i Haanden.

Maleren

(læsende op af et Brev).

»Min elskede Ven! hvor kan Du dog sige
saa grumme Ord til din stakkels Pige?

Du sværmer for Frankriges Revolution —
jeg sværmer kun for min Elskers Person!
Men se, nu har Fa'r Dig sit Hus forbudt,
fordi Du den Tale i Klubben har holdt;
ak! sig, at Du har den Tale fortrudt,
som har mig saa stor en Fortrydelse voldt!
Du er jo saa god; og Du maler saa yndigt;
er det da ikke, for Alvor, syndigt
at sætte sig op imod Konge og Land?
Gaa i Dig selv — og kom, hvis Du kan,
iaften til Lars Mathisen ud:
dér mødes, dér ses vi — Resten véd Gud!«

Digter
(har kigget ham over Skuldren).
Ja, det var, ved Gud! et nydeligt Brev!

Maleren
(kysser Brevet).
Aa, hvordan er hun da — som Brevet skrev!

Digter.
Jeg gætter mig: — blond! — med Troskab i Øjet!
velskabt — og sød — og lidt misfornøjet? . . .

Maler.
Truffet!

Digter.
Det traf sig ret heldigt da! —
Hvad vil Du saa gøre? . . .

Maler
(mørk).
Ile herfra
til Damhussøen — og saa . . .

Digter.
Nej holdt!
Vandet er baade for dybt og for koldt.
Du kunde imorgen fortryde det Bad . . .
lad os heller hjælpes iaften ad!

Maler.
Jeg siger: umuligt!

Digter.
Ja saa?

Lars Mathisen
(er kommen ud med Flaske og Glas).
Godaften!

Digter.
Ih, dér har vi Lars — med Ratafia-Saften.
Hvad siger Du, Lars . . .?

Lars
(ryster Flasken).
Kluk—kluk! og Kuk—kuk!
(synger).

Mel.: Den lille Kukuk (Schulz).

En Neverkukuk — en liden Taar.
den læger for Sygdom, den dulmer for Saar:
der er ej i Verden den Svie, den Brøst,
den standses ved Kukmandens liflige Røst!

Alle Tre.

En lille Kukuk — en lille Kukuk—kuk—Kukuk!

Maler.

En lille Kukuk i Brystet slaar
med lydeligst Stemme i Ungdommens Aar:
og tier den stille, da varsles derved,
at Hjærtet har skrinlagt sin Kærlighed!

Alle Tre.

Den lille Kukuk o. s. v.

Digter.

En anden Kukuk i Brystet slaar,
den fjedres paany for hver kommende Vaar:
og det er den Livslyst, som spørger ej: hvad
og ikke hvorfor — men for Intet er glad!

Alle.

Den lille Kukuk o. s. v.

Alle Tre
(klinker med hverandre).

Saa lad os kukke som En vi Tre,
og Verden frejdigt i Øjnene se:
hver venter sit Varsel fra Fuglen paa Kvist,
men den kukker bedst, som selv kukker sidst!

(Musiken spiller Refr. indtil det sidste Kukuk!)

Digter
(slaar Maleren paa Skuldren).

Dér har Du Ræson! Og véd Du nu hvad:
den Gamle vil være iaften glad;

han sværmer for Frihed — at sige, til Maade —
for Alt hvad der tjener til Gavn for Landet,
Borger-Oplysning og Bondens Baade!
Dine jacobinke Ideer er blandet
med det idealeste Sværmeri
for at vandre med Laura omkring i det Fri!
Jeg staar Dig, min Ven, kammeratlig bi,
jeg selv er skudt i den anden Søster,
og, mere dristig, jeg mig fortrøster
til at entre iaften den Gamles Skude,
naar Stemningen puster i alle Klude,
og Punsch og Begejstring gør Hjærtet hedt! ...

Lars.

Hm! hm! ...

Digter.

Ja, Lars, Du griner saa fedt!
Har Du ikke selv Transparentet bestilt? —
har han ikke smukt sig ved Arbejdet skilt?

Nuvel! vi blander det Hele sammen:
Borgere, Punsch, Begejstring og Bønder —
og jeg vil være en Ærke-Synder,
om ikke den Gamle smælter ved Flammen
af Frihed — og siger til Kærlighed: Amen!

Lars
(nikker).

Det mener jeg med! — ongefær — omtrent!

Digter

(til Maleren).

Du nedstemmer bare passelig Tonen
om Alt, hvad som vedrører Revolutionen.
Du drikker og synger; Du gør som jeg,
som Svigerpapa, som vi Alle tilhobe:
den, som gør Andet, han er en Taabe;
— thi deri har Tiden, men jeg ingen Skyld:
vi behandler det Hele som en Idyl!

Maler

(med Haandslag).

Nuvel da!

Digter.

Tilside! dér har vi de Smaa!

(idet Lars gaar, og de To skjuler sig i Lysthuset yderst tilhøjre).

De har Noget paa Hjærte; det ser man tydeligt —
Ah! de vil synge — se det var jo nydeligt!

Laura og Thora kommer ind gennem Laagen, holdende hinanden om Skuldrene.

Laura

(synger).

Mel.: »Nys fyldte Skøn Sired« (Schulz »Høstgildet«).

Nys fyldte Skøn Sired det attende Aar —
saa sang jeg i Vinter, saa sang jeg i Vaar;
men løves min Sommer og stunder min Høst:
dog bier, dog venter det trofaste Bryst.

Thora.

O Søster, vor Skæbne Skøn Sireds er lig —
lad Amor kun væbnet erklære os Krig:
der bies med Læmpe, der ventes med List,
vi Smaapiger véd dog, vi sejrer tilsidst!

Laura.

Kom, Thora! vi vil blande vore Klager sammen.

(de synger).

Duet.

Mel.: I Dalens Skød en Hytte laa (Schulz »Peters Bryllup«).

Paa Rosens Gren de Knopper to
undseeligt berøre
hvad ingen Pige tør betro
selv til en Moders Øre:
og Kvælden fælder ømt sin Dug
som Graad i deres bange Suk!

To Søstre smaa i Kvælden sen
sødt hviske til hinanden,
før Rosen brydes af sin Gren
og pryder Vandringsmanden:
hvad der hos ham blev Livets Lyst
var Længsel først i Knoppens Bryst!

Maleren

(træder frem, med udbredte Arme).

Fortryllende Gærderoser smaa!
Hvad gjorde den Vandrer? Han sang som saa:

(synger).

Mel.: I Østen sølvblaa Dagen smiler (Schulz »Peters Bryllup«).

I Haven her hvor Flora smiler
fra mindste Blomsterstraa,
den Vandringsmand saa glad heniler,
at plukke Roser smaa;
han griber om de Knoppers Gren —
men bryder dog kun en!

(omfavner Laura).

Digter

(træder frem, ligeledes med udbredte Arme).

Den anden Rose — hvad svared saa den?

Thora

(synger).

Hun helst tog Flugten til det Fjærne —

Digter

(synger).

Jovist — den lille Skalk!

Thora.

Ak nej, hun rækker ham vist gærne
sin Læbes Rosenkalk!

Begge.

Og Flora ser til Parret ned
misundelig derved!

Digter.

Det passer fortræffeligt ind i Rammen.
Men hvad er nu det? — hvem kommer dér sammen?

Pagerne fra Frederiksberg Slot kommer farende ind med Bondepigerne **Ane** og **Grethe** imellem sig.

Mel.: Se engang min raske Glut (Schulz).

Første Page.
Se engang min raske Glut —

Ane.
Vil han slippe —

Grethe.
Lad mig være —

Anden Page.
Hun er yndig, paa min Ære!
kom Du Smaa, jeg kysser Dig —

Ane og Grethe.
Nej det gør, det gør I ej!

Maler.
Se engang den Spirrevip —

Page.
Hvad behager? Ti De stille! —

Digter.
Jeg skal med de Pager spille!

Maler og Digter.
Tør I binde an med mig,
nej det tør, det tør I ej!

Ane.
Det er vel den Jomfrus Ven —

Grethe.
Nej hvor mandig og hvor vakker —

Ane.
hvor de med de Pager snakker! —

Laura.
Har I saadan Ven, som jeg?

Ane og Grethe.
Ak, det har, det har vi ej!

(Maler og Digter kommer tilbage efter at have drevet Pagerne ud).

Maler.
Vi siger »Reisauss!« til det Junkervæsen —
og smælder dem Portlaagen i for Næsen!

Digter.
Men Borgerskabet vi aabner Døren,
og beder dem, slaa med os her til Søren!

Ind kommer et stort Tog af Borgere, civile og i Uniform, med Koner og Børn, Studenter, Soldater, Bønder, Matroser, Tjenestefolk o. s. v. Andre Bønder kommer ud fra Traktørstedet.

Kor.

Mel.: (af »Høstgildet«) Frugtbare Marker og skovgroede Sletter.

Hejsa, her kommer vi. Borger og Bonde,
Plads for os Alle, for alle som en!
Lars skal os kvæge, og Lars vil os unde
Saften, som styrker de mødige Ben.
Benene brugte vi, Vejen var støvet,
Tungen blev tør af at raabe Hurra;
ung er vor Frihed, men Punschen er prøvet,
den vil vi ha'!

Lars

(med Huen i Haand, fulgt af Piger, som byder Punsch rundt).

Takker ærbødigst Borger og Bønder,
Sømænd, Soldater, med Gammel og Ung!
Lars er endnu kun en ringe Begynder,
Byrden af Æren kan falde ham tung:
men førend Aftenen kaster af Hesten
Mange, som stod for et Indhug endda —
Byrden af »Slaget«, jeg tænker dog næsten,
jeg kan den ta'!

Toldbetjent.

Jeg er en Tolder . . .

Lars.

Ja Du est en Synder!
dog er Accisen for Byen til Gavn!

Baadsmand.

Væk med den Smørstikker! . . .

Toldbetjent.

Han er en Flynder!

Baadsmand.

Saa har jeg Søskende i Kjøbenhavn!

Student.

Vi er Studenter, og det vil vi sige:
sværme for Baggesen, det var en Skam,
naar vi ej sværmed for Rahbek tillige . . .

Anden Student.

Ja, og for Pram!

Baadsmand.

Plads for Matrosen! og Plads for hans Hyre!
hvor den blir a' — ja Vorherre det véd;
Fanden skal ransage Hjærter og Nyre:
den er min Broder, som gør mig Besked!

(klinker med en Soldat).

Er Du en Landsoldat: kom til mit Hjærte!
vi er dog Planker i selvsamme Skrog;
siger Du nej? . . . Ih den Onde skal stjærte
saadan et Drog!

Soldat.

Tror Du at Trøjen har gjort mig til Kryster:
prøv da min Næve . . .

Baadsmand.

Ja, den er krabat!

Soldat.

Sabel ved Siden, paa Nakken Tornyster,
Glasset for Munden . . .

Baadsmand.

Din Skaal, Kammerat!

Soldat.

Er Du en Orlogsgast, jeg er Gefrejter!
begge for Konge og Land vil vi slaa;
sammen ved Fester, og sammen i Fejder . . .

Baadsmand.

Sej da, la' gaa!

Bondemand
(træder midt imellem Matros og Soldat).

Sønner af Bonden, som dyrker sin Ager:
Gaarden blev rejst dér hvor Husrønnen laa;
Tømmeret holder saa længe det knager,
I har det Tømmer, som længe skal staa!
Skaal for Forældrene! Vi maatte slide,
døje det Onde, som bortvejret er:
Frihed gav Lykken; og den, skal I vide,
hviler paa Jer!

Den brede Borgermand.

Kom saa, Børnlille! lad Bollerne brænde!
Frihedens Giver har Virak fortjent;
Festen forlanger i Glæde at ende,
Lars har os lovet et smukt Transparent!

Lars og Borgermand
(sammen).

Saadan en Glædesdag fordrer sin Lygte,
Bacchus oplyse vor Smule Forstand!
den, som for Dunster imorgen vil frygte,
han er ej Mand!

(byder de Omkringstaaende at tage Plads om Bordet, hvor Punscheboller bliver fremsat. Størsteparten af Gæsterne i Toget gaar ind i Traktørstedet).

Digter.

Her har Prologen et Ord med i Laget
før Epilogen sit Punktum faar sat:
Glæden iaften er Kunstner af Faget,
fletter sin Krans i den lysende Nat!
Kort er vor Sommertid, stakket er Lykken,
Frihed kan hvile paa Skulderen tungt:
men om end Alder kan krumme os Ryggen,
Haabet er ungt!

Den brede Borgermand
(til sine Døtre, Laura og Thora).

Naa, Pigebørn! hvor blev I vel a'? . . .
(til Bondemanden, Hans Jensen).
Hans Jensen! Velkommen! Saa sæt Jer da!
(peger paa Ane og Grethe).
Pigebørnene med til Festen? —

Hans Jensen.

Ja, Tøserne skulde jo Stadsen se!

Borgermand.

Aa værsaagod, øs op med den Ske
og smag paa Punschen! Jeg synes næsten

den trænger til Sukker . . . ! Hej, Folk, lang hid!
Tag for Jer af Varerne! »Gem ej til Natten,
saa véd I, man gemmer saa nemt til Katten!«
(slaar sig paa Lommen).
Iaften betaler jeg hele Klatten!

Hans Jensen.
Jo jo! I tjener nok Penge derinde
i Byen! . . .

Borgermand
(ler).
Naa naa da! og I paa Landet:
I faar dog vel Humle og Malt til Vandet?
og Noget til Offer for Præst og Degn? —

Hans Jensen.
Bare vi ikke til Høsten faar Regn . . .

Borgermand.
Naar bare vi slipper for Krigen fri
og ej kommer ind i det Maskepi
med Revolutionen . . .

Hans Jensen.
Ja, den er nok slem

Digter
(frem med Maler).
Min Herre! tilgiv jeg trænger mig frem
og forestiller min Ven og Broder!

Borgermand.

Ej! spiller vi op efter disse Noder!
Jeg troed', jeg havde mit Hus ham forbudt?...

Digter.

Uden Fortrydelse! han har fortrudt...

Maler.

Nej, nej!...

Digter
(klemmer hans Arm).

Jovist har han saa fortrudt,
hvad Ungdom, forført ved Sværmeres Taler,
kan sige og gøre, en flygtig Minut!

Borgermand.

Saadan Student — som gaar hen og blir Maler! —

Digter.

Nu ja! den Daarskab har Flere gjort!
At præke mod Kunsten hjælper ej stort,
saa vist som Kunsten forskønner, forsoner,
hvor Livet tidt bliver grelt og graat.
Den bygger af Skyernes Guld et Slot,
den bryder ind med liflige Toner
i dagligdags Verdenens Hurlumhej . . .

Borgermand.

Hold han sig heller paa slagen Vej
og forklar, hvad han vil?...

Digter
(ligefrem).

Vi vil sidde ned!
Vi forlanger bare — i Mindelighed —
en Plads ved Bordet, hvor Glæde og Fred,
hvor godt Humør og Forsonlighed
har bænket saa mange ærede Gæster.

Borgermand.
Hm! da! lad gaa! Men Et, Hr. Maler:
han holder mig ingen af disse Taler
om Girondiner og Sansculotter,
hvori man sin Uerfarenhed blotter
og støder de Ældres sunde Sans,
som dog er den raadende — hertillands!

Maler.
Min Herre! Jeg tænker ej paa at tale!
jeg siger bare...

Digter.
Jeg siger: til
Vi er helst for Politiseren fri.

Maler.
Men — naar jeg i Mindelighed vil bevise
at Fremtiden hviler paa Revolutionen...

Digter
(støder til ham).
Mens Nutiden Ho'det derved kan forlise;
Dosmer! (højt) Godtfolk! den nyeste Vise!

Borgermand.

Det var ret! En Vise, vi alle kan synge,
med Omkvæd rundt i den hele Klynge!

Digter
(synger).
Mel.: Vor Jord er ikke skabt til Kval (Schulz).

Gid Pokker ta'e ved Politik —
det er en Janitscharmusik;
den kan vel væbne os vor Arm,
men hidser Hjærnen med sin Larm
og gør os aldrig hjærtevarm!
For hver en Kombattant
som skøn Musiken fandt,
der findes jævne Mænd endnu,
for hvem det Bulder er en Gru!

Kor.

Der findes jævne Mænd endnu osv.

Borgermand.

Hvad gavned os, om vi holdt Bog
med Staters Form paa alle Sprog,
og vandt derved for vor Person
en ny politisk Skabelon —
men ej en sund Konstitution?
Den Stat, som tærer paa
sin Helsen, maa forgaa;
vor Sundheds Vel den skøttes bedst
ved daglig Dont og munter Fest!

Kor.

Vor Sundheds Vel o. s. v.

Lars.

Ja lad os glæde os saafremt
vi kan bevare Sans for Skæmt:
saa længe vi et »Slag« kan slaa
og Øjet ikke maaber paa
    en Jord, som kun blev askegraa!
Den Gud, som gav os Tørst,
han skabte Vinen først;
han lod ej Druer mylre frem,
    at Koen skulde æde dem!

Kor.

Han lod ej Druer osv.

Maler.

Nuvel, vor Jord er som vi ta'er
den selv, og som vi Sanser har;
det skal ej koste Kiv og Snak:
ta'er I den flak, saa er den flak —
    jeg ta'er mit Glas og siger: Tak!
Er Pigens Kind ej rød,
er Druens Saft ej sød? —
jovist, min Ven, vor Jord er skøn:
    vær selv dens ægte, muntre Søn!

Kor.

Jovist, min Ven, vor Jord er skøn o. s. v.

Borgermand
(til Maler).

Kunde han blive i samme Trit,
jeg tilgav ham gærne — det siger jeg frit.

Det var frisk fra Leveren, unge Ven!...
lad mig se, han besøger os snart igen!

Maler

(med et Blik paa Laura, der klinker med ham).

Hvad Hjærtet er fuldt af, det taler Munden —
jeg er ikke omvendt, men overvunden!

Digter

(til Borgermand).

Vi har Brikker paa Haanden! giv bare Tid...
De skal overraskes — nu straks paa Stunden!

Borgermand

(peger leende paa Hans Jensen, som rejser sig).

De vil byde mig Schak — Hr. Springer! Nuvel;
kan hændes De vinder Spillet paa Bonden!

Hans Jensen

(vinker ad to unge Bønder, som fører en gammel, kroget Bondemand imellem sig).

Kom hid!... Det er min Nabos unge Sønner —
og her, den Gamle selv! Se hvor forslidt,
hvor krum han under Striden sig har stridt,
fra dengang Naadigherrens usle Rønner
blev tvunget Bonden paa, med Ægt og Hov-
pligt,
med Vornedskab og Stavnsbaand, og det Alt!
Gud være takket! den Tid er forbi!
Jeg — med Forlov — har hid de Trende kaldt,
mens Glæden her idag har taget Bo,
og jeg vil be'e om Plads for dem ved Bordet,
her jævne mig og mine Døtre to!

Vor Kronprins — Reventlov — og Bernstorf
med andre Hædersmænd har løftet Aaget
fra Trællen. Men er Sagen dermed færdig?
Nej, nej! den Bonde i sin Kofte graa,
som hører første Foraarslærke slaa
og ser den sidste Trækfugl bort at drage:
han maa nu selv en Haand i Hanke tage
med gammel Slendrian og gammel Fordom,
som klæber sejgt og ikke slides let!
Vel er hans Sønner dem, som nærmest staar
for langsom Rejsning af den nye Gaard
og langsom Bedring af de gamle Kaar —
men Hjemmets Kvinde kommer Styret næst;
den stille Gerning lykkes hende bedst,
hun fik jo Taalmod til at kunne bære
de Byrder, som er Kønnets største Ære.
Saa nævner Glæden jeg endnu en Gang:
og som jeg selv blev glad imens vi sang
om Pigens Kind, der blusse kan saa rød —
saa vinker jeg ad de to Ungersvende,
og béer Jer, Godtfolk, tømme Glasset paa,
at Ane og at Grethe — mine tvende
Smaapiger — maa det rette Vink forstaa:
I ser, de bliver røde! Ja, saa véd
de sikkert bedre end jeg selv Besked
om Resten. — Dobbeltparret længe leve!

(Alle rejser sig, klinker, lykønsker).

Borgermand.

Det lider jeg! Naar Brylluppet skal staa,
saa vil vi Alle med.

Hans Jensen.
Og Haand derpaa!

Gamle Ole Peersen
(frem, støttet af Hans Jensen).

Min Røst er svag — og imod Jord jeg luder,
den Jord, hvor Bonden daglig ser sin Grav,
imens den giver ham hans Brød og Velfærd,
indtil han lægges i dens lune Puder.
Jeg vil kun sige til min Nabo her,
som er saa stout endnu, som han er brav:
Hav Tak, Hans Jensen! Signe Gud de Unge!
Men faar de, hvad vi Ældre ønsker dem,
de Goder, som for deres Børn kan øges
i Frihed, Velfærd, Kundskab, og hvad mere
der nævnes kan... saa lad dem aldrig glemme,
at Jorden giver langsomt kun sin Høst
og aldrig giver mer end vi kan fordre
af det, vi lagde selv i Jorden ned!
Det, som vor Flid os yder, skal vi tage
med Tak til Den, som gav! Men aldrig bør
vi gabe over hvad vi ej kan ævne,
og bryste os ud over Stand og Vilkaar!
Thi Bonden skal i Landet bo og bygge,
skal værge det som Sit — men aldrig smykke
med laante Fjedre sig og skyde Vommen
i Hjærtet op, og sige: Her er jeg;
jeg er den første, som jeg er den sidste!
Da turde Bondens brede Lykke briste,
og dermed brast det hele Land isønder!...

Det siger jeg, den ældste blandt de Bønder,
som kom til Frihedsfesten ind idag.
Min Ryg er ludende, min Røst er svag,
men kanske Øjet ser i Tiden frem,
saavist som jeg har knap Tid end herneden,
før jeg et bedre Boelssted skal gæste!
Jeg siger: Gud bevare Landefreden;
den værge Bonden — til sit eget Bedste!

Borgermand.

Kom til mit Bryst, Du Gamle!

(omfavner ham).

Digter

(vinker ad de fire Piger).

Kom I her!

(han stiller Laura, Thora, Ane og Grethe op midt paa Scenen, træder frem foran dem og siger:)

Og er jeg en Digter — saa vil jeg sige:
Jeg hører i Luften suse en Sang,
ret som en Moder, hvis Stemme
har saa betagende Klang.

Tider synke og Tider stige,
Menneskeværk kan smuldre til Støv —
men Træet kaster kun bort sit Løv
for at flette sig Kransen til Vaaren.

Og rejser vort Folk sig en Frihedsstøtte:
den kunde, som Menneskeværk, ej nytte,

om ej den stod fast i Naturens Grund
vogtet af Folkets ypperste Eje
i Frihedens fejreste Stund:

Tapperhed — prøvet i Strid —
Troskab — bevaret i Freden —
Agerdyrkningens jævne Flid —
og Fædrelandskærligheden!

(han rækker de to unge Bønder og Maleren hver sin Krans. De træder frem og bekranser de unge Piger).

Første unge Bonde.

Jeg kaarer mig Tapperhed —

Maler.

Troskaben jeg —

Anden unge Bonde.

Jeg Agerdyrkningens jævne Flid —

Digter.

Og jeg ...

Borgermanden
(frem).

Nej holdt! Ogsaa her er Nogen,
som har et Ord med . . . Hvem er vel I?

Digter.

Jeg er Prologen — som er saa fri,
ogsaa at paata'e mig Epilogen!

(Peger mod Baggrunden. Et Tæppe glider tilside. Man ser Frihedsstøtten: fire unge Piger, som forestiller de fire Statuer paa Fodstykket: »Tapperhed«, »Troskab«, »Agerdyrknings Flid«, »Fædrelandskærlighed«).

Borgermand.

Ah! . . .

Digter

(træder frem; synger Slutningssang af »Høstgildet«).

»Her, Dannemænd, staaer Friheds Minde,
for Landets Fader, Bondens Ven;
o! kommer Piger! Krands at binde,
hvad frie Hænder satte hen;
en Blomsterkrands hver haabfuld Sommer,
en Krands af Ax, hver Høst, som kommer.

Kor.

O Gud velsigne Kristian,
thi Frihed, Frihed skjenkte han.«

(Dands af Bønderkarle og Bønderpiger).

Borgermand.

Det maa jeg tilstaa . . .

Digter

(peger paa Maler).

Han dér er Mester!
og Epilogen: Jeg siger til Gæster,
til Store og Smaa . . . . .

(lægger Borgermandens Haand i Lauras og Malerens Hænder; nærmer sig selv med Thora.)

det blev endt i Fryd
under Musiken og Sangens Lyd!

Den Bonde han værger Landefreden —
den Borger beskytter Kærligheden —
Kunstneren virker for Folk og Land —
og ta'er sig den Frihed, som han nu kan!

Borgermand.

I tror, jeg er »mat« ....«

Digter.

Paa saadan en Dag
man styrkes ved Glædens og Enigheds Sag!

Raab.

Kronprinsen! .... Kronprinsen kommer hid!

(Kronprins Frederik kommer med Reventlow, Bernstorff og andre høje Herrer. Han vinker hilsende omkring til Alle.)

Kor

(fra før).

Raab.

Leve Kongen og Kronprinsen! — Leve Friheden! —
Fædrelandet leve!

Mellemakt.

Musik. Sceneforvandling. En klar Høst-Formiddag i Frederiksberg Have ved Frederik den Sjettes Støtte. Paa begge Sider i Forgrunden en Del af Gartnerboligerne, længere tilbage de halvrunde Bænke og de to Sidegange. Bag Frederik den Sjette ses Haven i dybt Perspektiv.

En fornøjet Mand
(staar midt paa Scenen og siger).

Nej hvor dog Solen velsignet skinner,
trods Høsten har mældt sig tidligt iaar
og sprængt med Guld og med Sølv sit Haar
over de fersken-mossede Kinder!
Blomsterne smiler langs Gartnerens Mur,
og Fuglene synger og ler og gør Kur —
det er nu deres Manér engang!

Ja, de kan synge — som om de sang
for den gamle Konge paa Fodstykket dér.
Han staar saa beskeden og dog saa nobel,
byder Velkommen her i sin Have
Høje og Lave,
Folk i Hvergarn og Folk i Zobel!
(tager sin Hat af, hilsende).
Se, dengang sang man om Venskab og Dyd
og Enighed, til Camoenernes Fryd . . .

Første Medlem
(kommer fra Gangen tilvenstre).

Om Forladelse! skulde De ikke ha' set
en Sangforening? —

Manden
(peger smilende omkring sig).
Jo, værsaaartig!
Fuglene her!...

Første M.
Det var ikke min Mening.
Jeg søger en Menneske-Sangforening.

Manden.
Ah saadan! Hvad skulde den hedde da?

Første M.
»Concordia!«

Manden.
Nej tænk! et symbolsk, betydningsfuldt Navn!

Første M.
Den er enestaaende i København!

Andet Medlem
(kommer fra Gangen tilhøjre).
Om Forladelse! Skulde De ikke ha' set?...

Manden
(falder ham i Ordet).
En Sangforening?... Nej, jeg har hørt
paa Fuglene — som har saa muntert ført
Diskussioner om slet ingen Verdens Ting...

Flere Medlemmer
(kommer i to Flokke, hver fra sin Side).
Det er dog for galt, at lade os vente!...

Mon Dirigenten vil ha' man skal hente
i Landauer ham?..
Han kan »spore« herud;
han er dog vel ikke for fornem, ved Gud!...

Netop! det er han, og det skal han være;
Chefen maa kunne Respekt os lære!...

Jovist; den Blære!..

Hvad sa'e De? Pas De Dem selv, min Kære!..

Er jeg Deres Kære?... Gaa væk!
Hva'behager?...

En.
Mine Herrer! jeg foreslaar at vi tager
den Resolution, at vi gaar vores Vej!

En Anden.
Gaa De kun tilhøjre — tilvenstre gaar jeg!

En Tredje
(kommer løbende)
Vor Dirigent har mældt Forfald!

En.
Saa!
Det manglede bare!

En Anden.
Han kan ikke mere!

Første Medlem

(efter nogen Betænkning, til Manden).

Min Herre! Vil De ikke dirigere?

Manden

(smilende).

Takker for Æren — det mægter jeg ikke.
Taktstokken la'er jeg beskeden ligge.
Men kunde vi ikke synge en Vise
— saadan unison' — om Frederik dér?

Et Medlem.

De gamle Tider — dem skulde vi prise?

Et andet Medlem.

Ja netop!

Første.

Men det er jo Reaktion!

Manden.

Jeg tænker slet ikke, for min Person,
at ville mod nogen Tid reagere...

Medlem.

De Tider, som var, de er ikke mere!

Manden

(ler).

Nej, det er Sandhed!

Medlem.

Jeg tænker, vi gaar

mens Legen er god! Farvel! De forstaar!...
(de gaar ud, hver ad sin Vej. En misfornøjet Mand har sat sig paa Bænken).

Den fornøjede Mand.
Højest besynderligt. Lige med Et —
som blæst fra hinanden — i skilte Dele!...
(opdager Manden paa Bænken; hilser).
Maaske, min Herre, De kunde mig sige?...

Den misfornøjede Mand.
Jeg skal sige Dem: det er skidt med det Hele!
Der er noget raaddent i Danmarks Rige. —

Fornøjede Mand.
Man skulde min Sandten næsten tro 'et!

Misfornøjede Mand.
Man bliver besnuset, befølt, begloet,
frittet om Farve, spurgt om Kulør;
det er næppe nok, at i Fred man dør,
før man har givet Parolen for Livet!
Den faar man næsten paa Vuggen givet,
og saa skal man stemme og raabe Hurra!
Op med! og Ned med! for og imod.
Trods Tiden er sløj, har man Overflod
paa Blade, Brochurer, Viser og Sange...
af Fest er der lidt — af Fester for mange;

»Foreninger« blomstrer -- Foreningsaanden
den véd ej de levende Raad, og i Vaanden
vender den sig til en Folketaler,
som staar med en krøllet Avis i Haanden
og just saa bekvemt vor Fremtid afmaler,
som Flokken, der hyred ham, ønsker sig den! —
Borgeren trykkes af »Tidernes« Tryk,
Bonden han skutter sin brede Ryg
og tænker: hvor blev Velsignelsen af,
som Friheden loved — men ikke gav?
Godmodigheden blev ubehøvlet;
det svider, men hvem skal Smærterne lindre?
Kiv er der nok af, Kærlighed mindre —
er der Noget, man enes om, saa er det Vrøvlet!

Fornøjede Mand.

Ih Gudbevares! er det saa slemt? . . .

Misfornøjede Mand.

Det er meget være! Godmorgen! . . .
(gaar).

Fornøjede Mand.

Adieu! —
(ser efter ham).
Den Misanthrop har mig ganske forstemt.

Misfornøjede Mand
(kommer tilbage).
Endnu et Ord! . . .

Fornøjede Mand.

For Guds Skyld, hold op!

Misfornøjede Mand.

Rejs til Amerika — hvis De er klog:
lær Deres Børn et Verdenssprog!

Fornøjede Mand.

Volapük?...

Misfornøjede Mand.

Hvorfor ikke? Godmorgen!
(gaar).

Fornøjede Mand
(ler).

Top!
Det mangled bare. Nu kan jeg le
og atter med Glæde paa Tingene se.
Vort hjemmegjorte, vort kære Dansk,
som ikke jeg bytter for Tysk eller Fransk,
det eksisterer dog end i vor Mund! —
Og »Jærnets Kraft, som i Armen bor«...
(føler paa Armen).
Aa jo; min biceps er end ret stor...
Og... (ser sig om) disse Steder, de kendte, gamle,
som saa' et Folk sig hver Søndag samle,
naar han dér, klædt som en Admiral,
roed og styred i Havens Kanal —
og ofte styred sin Baad paa Grund! —

ja ja! den Tid er i Folkemund
den gode, gamle! Hvor god den var,
derpaa kan der gives forskelligt Svar;
den vogted dog Spiren, som skød af Mulde
og højned de Tider, der fulgte efter;
og naar vort Folk sig af Nøden rejste
og Flaget og Kransen paa Bygningen hejste:
saa kan vi vel netop fra Toppen flage
til Ære for Sjette Frederiks Dage!

Ja hvilken Udsigt fra Højden deroppe:
vor By er vokset sig bred og stor,
har naaet en halv-evropæisk Berømmelse!
Fik vi end Krigens Blodkopper sat,
og føler vi stadig Saaret at svie —
de, som nu taler om Kraft-Udtømmelse,
burde vel heller forstandigen tie!
Kives vi lidt — det gør jo Alverden;
Enighed er ikke altid god;
Sandheden kan ej forpagtes af Nogen,
vi nappes om, hvem der kan komme den næst,
vi kappes om, hvem der kan tjene den bedst
ved ikke at putte sin Mening i Krogen.
Kanhændes at Bonden blev lidt for køjter;
kanhændes de Raadende tog for haardt:
Bruges der Hjærne, saa bruger man Munden,
og veksler man ogsaa iblandt en Grovhed,
det er dog langt bedre end al den valne,
altfor idylliske Flovhed!

Tiden er vanskelig, Tiden er haard —
men dog bestandig det fremad gaar.

Vor Tapperhed — den blev prøvet i Strid,
vor Troskab — den skal vel styrkes i Freden;
vi hviler paa Agerkyrkningens Flid —
og Alle paa Fædrelandskærligheden!

(udbreder Armene).

Ja, Du, vor gamle, vor evige Moder:
Du gav os i Fred, Du gav os i Krig,
i Nødens Timer, i Glædens Stunder
det Sind, som kan slingre — men aldrig gaar under.
Vi bliver os selv til det sidste lig:
fjærnt fra Kapløb med nogen Kolos,
parat til at byde vor Skæbne Trods,
ydmyg under vor jævne Lykke
paa denne vor Halvkugles mindste Stykke —
velsignede Moder! velsigne Du os!

(Musik. I Baggrunden viser sig et Tableau forestillende den danske Nation i karakteristisk Figur-Gruppering: Sømand, Bonde, Fisker, Købmand, Haandværker, Kunstner, Videnskabsmand o. s. v.)

I Stedet for Frederik den Sjette staar Kvinden dér fra Fest-Spillets Begyndelse. Hun udbreder Armene velsignende og beskyttende.

Sangforeningen »Concordia« kommer ind, stiller sig i sluttet Orden omkring Fodstykket; synger:

Mel.: Evig Naturen skænker sine Gaver.

Evige Moder, Ungdom i det Gamle!
se dine Sønner lydigt sig forsamle:

Krans om din Pande frihedsbaarne Klynger
enige slynger!

Evige Moder! Tider kunne skille:
større og bedre Dage komme ville!
Løft os vort Banner, led os naar vi famler —
Minderne samler!

Paa den **Gyldendalske Boghandels** Forlag er udkommet følgen Skrifter af

HOLGER DRACHMANN

Dæmpede Melodier. Nyere Digte. Med Illustrationer af Forfatter 2 Kr 75 Ø.; eleg. indb. 4 Kr. 50 Ø.

Sange ved Havet. — Venezia. Nye Digte. 2 Kr. 50 Ø.; eleg. indb. 4 l

Derovre fra Grænsen Strejftog over det danske Termopylæ (Als-Dy bøl) i April Maaned 1877. 7de Oplag. — 2 Kr.; eleg. in 3 Kr. 25 Ø.

En Overkomplet. Fortælling. N. P. 3 Kr.

Tannhäuser. Fortælling. N. P. 2 Kr.

Prinsessen og det halve Kongerige. Et gammelt Æventyr i Vers og R 2det Oplag. — 2 Kr.: eleg. indb. 3 Kr. 25 Ø.

Poul og Virginie under nordlig Bredde. 2 Kr. 25 Ø.; eleg. in 3 Kr. 50 Ø.

Ranker og Roser. En Samling Sange. N. P. 1 Kr. 25 Øre.

Paa Sømands Tro og Love. 3die Oplag. 4 Kr.; eleg. indb. 5 Kr. 50

Lars Kruse. En Skildring fra Virkelighedens og — Sandets Region N. P. 1 Kr.

Ungdom i Digt og Sang. N. P 2 Kr. 50 Øre.

Østen for Sol og Vesten for Maane. Et Æventyrdigt. 2 Kr. 25 eleg. indb. 3 Kr. 50 Ø.

Peder Tordenskjold. Nationalt Digt i 17 Sange. Med et Titelbillede Portrait af Tordenskjold. N. P. 1 Kr.

Vildt og Tæmmet. Fortællinger og Naturstudier. N. P. 2 Kr. 50 Ø

Vandenes Datter. Et Sagn. 4 Kr. 50 Ø.; eleg. indb. 6 Kr.

Puppe og Sommerfugl. Skuespil i 2 Akter. 2det Oplag. 1 Kr. 25 eleg. indb. 2 Kr. 50 Ø.

Rejsebilleder. 2 Kr. 75 Ø ; eleg. indb. 4 Kr.

Strandby Folk. Skuespil. 2 Kr. 50 Ø : eleg. indb. 3 Kr. 75 Ø.

Skyggebilleder fra Rejser i Indland og Udland. 2det Oplag. 3 Kr. 75 eleg. indb. 5 Kr. 25 Ø.

Dybe Strenge. Digte og Sange. 2 Kr.; eleg. indb. 3 Kr. 50 Ø.

Smaa Fortællinger. 3 Kr.; eleg. indb. 4 Kr. 50 Ø.

Lykken i Arenzano. Skuespil. 1 Kr. 25 Ø.

Danmark leve! Blade fra en Rejse paa begge Sider af Grænsen. 2 Oplag 2 Kr. 25 Ø.; eleg. indb. 3 Kr. 50 Ø.

Alkibiades eller *Grækere i Forfald.* Tragisk Drama. 3 Kr.; eleg. in 4 Kr. 50 Ø.

Der var engang —. Æventyr-Komedie. 2den Udgave. 2 Kr.; e indb 3 Kr. 25 Ø.

Med den brede Pensel. Kunstner-Roman. 5 Kr. 50 Ø.; eleg. indb. 7

To dramatiske Digte 2 Kr. 50 Ø.; eleg. indb. 3 Kr. 75 Ø.

